

Paper Reference(s) 9TU0/01
Pearson Edexcel Level 3 GCE

Turkish

Advanced

**Paper 1: Translation into English, Reading
comprehension and writing (research
question)**

Monday 15 June 2020 – Afternoon

**Time: 2 hours 30 minutes plus your additional
time allowance**

TEXT BOOKLET

**DO NOT RETURN THIS
TEXT BOOKLET WITH THE
QUESTION PAPER**

V63872A

Contents

Page

3	Question 1
4–5	Question 2
6–7	Question 3
8–9	Question 4
10–11	Question 5
12–13	Question 6
14–15	Question 7
16–17	Question 8
18–19	Question 9

Text for Question 1

Türkiye’de demokratikleşme çabaları 19. yüzyılda başlamıştır. Yapılan yeni düzenlemeler ile toplumun farklı kesimlerinin yönetime katılması amaçlanmıştır. Böylece, toplumsal birlik oluşturulmuş ve halk daha mutlu olmuştur. Hem Osmanlı hem Cumhuriyet döneminde çok partili siyasal sisteme geçiş girişimlerinde bulunulmuştur.

Ancak bu süreç istikrarlı bir şekilde yürütülememiştir. Olağanüstü şartlar dolayısıyla bu çabalar başarısız olmuş veya ertelenmiştir. İkinci Dünya Savaşı’nın ardından birçok etken çok partili demokrasiyi kaçınılmaz kılmıştır. Halkın hükümete karşı olan tepkisi ve ülkenin derinleşen ekonomik sorunları bunda etkin bir rol oynamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nde ilk çok partili demokratik seçim 1946 yılında yapılmıştır. O zamandan beri birçok siyasal parti ülkeyi yönetmek için yarışmaktadır.

Text for Question 2

Türk Televizyon Dizileri

Türkiye’de son yıllarda televizyon dizilerine olan ilgi seyircinin televizyon izleme alışkanlıklarını da değiştirmiştir. Birkaç yıl öncesine kadar haber ve eğlence programları en fazla izlenen yapımlar arasında yer alırken bu durum diziler lehine değişmiştir. Bu toplumsal eğilim dizi sektörünü etkilemiş, dizilerin kalitesini de çeşitliliğe, teknik ve içerik olarak gelişmeye zorlamıştır.

Türkiye’de diziler uzun bir süre sadece iç pazara yönelik üretilmiştir. Ama bugün Türk dizilerinin popülaritesi uluslararası bir boyut kazanmıştır. Son yıllarda küresel pazarda dizi satışında hızlı bir artış olmuştur. Diziler başta Balkanlar ve Ortadoğu ülkeleri olmak üzere dünyanın dört bir tarafına ihraç edilmektedir. Günümüzde ABD’den sonra en fazla dizi ihraç eden ülke Türkiye’dir.

(continued on the next page)

Turn over

Bu gelişmede özellikle tanıtım, pazarlama ve satış işiyle uğraşan ve uluslararası festivallere, fuarlara katılan şirketler rol oynamıştır. Türk dizileri bazı ülkelerde izlenme rekorları kırmakta, sosyal ve bireysel hayatı etkilemektedir. Dizilerin yaygınlığı, haberlere, tartışma programlarına ve belgesel filmlere konu olmaktadır.

Text for Question 3

Kentsel Dönüşümün Komşuluk Sektleri

Son yıllarda şehirler büyüdükçe, insanlar sadece şehir merkezinden değil, birbirlerinden de uzaklaştılar. Daha önce niteliksiz, eski ve küçük konutlarda yaşayan aileler, her türlü sosyal imkânın yer aldığı sitelerden konut satın almaya davet edildi. Ciddi bir nüfusun şehir merkezinden, şehrin çeperlerine kaydığına şahit olduk.

Ama artık bu değişecek gibi görünüyor. Büyük sitelerde insanlar karşı komşularını tanımıyorlardı.

Şimdi artık her yere neredeyse yürüyerek gidilebilen, mahalle esnafıyla sohbet edilebilen, apartmanlardaki yaşlıların bayramlarda ziyaret edilebildiği eski semtlerin çekiciliği giderek artıyor.

(continued on the next page)

Çekirdek ailenin küçülmesi, yalnız yaşayanların artması, şehrin merkezindeki üniversitelere giden gençlerin varlığı gibi sebepler tercihleri belirliyor. İster okul olsun, ister iş olsun, eğer şehrin merkezindeyse, şehir merkezinde yaşamak tercih edilir oldu.

Kentsel dönüşüme ihtiyaç duyulan bu eski semtler üretilecek projeleri bekliyor. Yürüme ve toplu ulaşım tercih edilerek araç sahibi olmaktan vazgeçildiği, kahve sohbetlerinin evde değil yakındaki kafelerde yapıldığı bu semtlerde komşuluk ön plana çıkacak.

Text for Question 4

Türkiye'nin Gölleri Tehlikede

Dünya Çölleşme ile Mücadele Günü'nde kuruyan ve risk altındaki gölleri hatırlatan uzmanlar Konya havzasının ve Göller Yöresi'nin gölleri için tehlikeye dikkat çekiyor. Tehlikenin nedeni iklim değişikliği yanında doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı.

Yaz aylarında havaların ısınması ve yağış miktarının düşmesiyle bölge daha da kuraklaşıyor. Düşen yağış miktarı, ülke ortalamasının yarısı kadar. Bu yağış miktarı, bazı yıllarda çölleşme sınırına kadar düşüyor. Ülkenin en fazla tarım yapılan bölgesi olması, halkın geçimini çiftçilikle sağlaması ve bu verimli arazilerde çok su tüketen ürünlerin yetiştirilmesi de ciddi bir su ihtiyacı doğuruyor.

(continued on the next page)

Sorunun önemli sebeplerinden biri olarak açılan kaçak kuyular gösteriliyor. Çiftçilerin ihtiyaç duyduğu suyun ancak üçte biri karşılanabiliyor. Bölgedeki susuzluk ve yağış azlığı nedeniyle riskli durumda olan göllerde, yer altı sularının plansız kullanımı su seviyesini azaltıyor.

Kaçak kuyu açanlara para cezası var ama caydırıcı değil. Vatandaşın tek geçim kaynağının tarım olması farklı çözümlerin bulunmasını zorunlu kılıyor. Her geçen gün çoğalan nüfusun artan talebi yaşamsal sorunlara yol açıyor. Dolayısıyla acil tedbirlerin alınması gerekiyor.

Text for Question 5

Elli Kuruş

Anlattığına göre, gazetelerden birinde çalışırken, bir kadının ardından evini, İstanbul'u bırakıp İzmir'e giden babasına annesi ilkin çok kızmış. Sonraları, "Ne yapalım? Bizden daha iyisini bulmuş olacak. Uğurlar olsun!" deyip kolları sıvamış. Karaköy'deki bir eczaneye girmiş. Görevi, boş ilaç şişelerini uzun tel saplı fırçalarla yıkamakmış. Bir, beş, on, yüz, bin şişe değilmiş ki, belki on binler, belki de yüz binlerce. İsteyeni olsa ninesi hemen evlendirecekmiş onu, ama yokmuş isteyen.

Ninesi Tahtakale'de bir tuzcuda çalışıyormuş. Annesinin eczaneden kazandığıyla kıt kanaat geçiniyorlarmış ama, şu son zamlar olmasa. Çaresiz, okulu beşten bırakıp annesiyle ninesinin kazançlarına bir şeyler katabilmek, hiç olmazsa üç yaş küçük kardeşiyle kendisinin okul masraflarını çıkarabilmek yolunu tutmuş, gazete satıcılığına başlamış.

(continued on the next page)

Turn over

“Okumak istiyorum ağabey. İlk’i, sonra orta’yı, daha sonra da liseyi bitireceğim. Liseyi belki de yatılı sınavını kazanıp parasız okurum. Ama mutlaka okuyacağım. Kardeşim de. Babamıza benzemeyeceğiz hiç. Kardeşim diyor ki, o zaman babam ihtiyar olur. Saçı sakalı ak pak, elleri titreye titreye gelir. Yalvarır. Acır mıyız?”

“Sen ne karşılık verdin kardeşine?”

Omuz silkti:

“Acımamak lazım, ama olmaz ki. Baba. Anneme sordum, “Canı çıksın!” dedi. Ninem ateş püskürdü. Fakat olmaz, dedim kardeşime. Annemle ninemden habersiz...”

Text for Question 6

İstatistikler, Türkiye’de 23 milyon çocuğun 600 bininin engelli olduğunu gösteriyor. Hem kentlerde hem kırsal kesimde engelli çocukların yarısından fazlasının ihtiyaç duyduğu özel eğitimi alamadığı, toplumsal yaşama da etkin biçimde katılamadığı belirtiliyor.

Bu olumsuzlukların ortadan kaldırılması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı engelli öğrenciler için Türkiye’nin büyük kentlerinde özel eğitim uygulama merkezlerinde model evler uygulamasını başlattı. Öğrenciler, bu evlerde mutfak cihazlarını çalıştırma, yatak düzeltme, ütü yapma, elektrik süpürgesi kullanma ve öz bakımları gibi işleri yapmayı öğreniyor.

Ancak böyle öğrenciler hala birçok kırsal yerleşim bölgesinde belirli bir program çerçevesinde bağımsız yaşam becerilerini kazanamıyor. Engelsiz birisine süpürmek,

(continued on the next page)

Turn over

sandviç yapmak basit gelse de onlar için öyle değil; bir sandviğin yapılmasının bile adım adım öğretilmesi gerekiyor. Bu becerileri kazanmaları ailelerinin de işine yarayacak. Ancak kırsal kesimdeki bazı aileler gereken yardımı almakta hala zorlanıyorlar.

Resmi verilere göre, Türkiye’de devlet okullarında eğitim gören sadece iki bini aşkın otizmli çocuk bulunuyor. Ancak özel okullarda da bu alandaki hizmetlerin artırılması gerekiyor. Özellikle otizmli kişilere kapsamlı eğitim verebilecek yerler sınırlı olduğu için uygulama evleri çoğaltılmalı.

Text for Question 7

Her toplumun, kendine özgü önemli saydığı dinsel ve ulusal bayramlar vardır. Kıbrıs Türklerinin dinsel bayramları Ramazan Bayramı ile Hacılar Bayramı olarak da bilinen Kurban Bayramıdır. Şeker Bayramı tabiri çok yenidir ve fazla yaygın değildir. Eskiden Ramazan ayı boyunca oruç tutma çok yaygındı. Tutamayan kişilerin de hiç değilse gün boyunca ortalık yerlerde yeyip içmedikleri dikkati çekerekdi.

Bugün gençler arasında oruç tutanların sayısı parmakla sayılabilecek kadar azdır. Bunun nedenleri çalışma şartlarının ağırlığından, kişisel önceliklerden ve kuşaklar arasındaki yaklaşım farklılığından kaynaklanıyor. Buna rağmen yaşlılarımızın çoğu eski geleneklerini sürdürmektedirler. Bu nedenle hemen hemen her evde, hiç değilse bir oruçluya rastlamak mümkün.

(continued on the next page)

Ramazan aylarında evlerde kadınların düzenlediği oyunların yanında özellikle dışarda Karagöz ve Meddah eğlenceleri olurdu. Zamanımızda artık göremediğimiz kent ve köylerdeki bu eğlenceler için, genişçe bir kahvehane köşesi, halk sanatçısı Karagöz ustasına yeter de artardı. Bu ilginç gösteriler, kentlerde para, köylerde ya para ya da yumurta verilerek izlenirdi. Gidecek sineması, videosu, radyo ve televizyonu olmayan insanlar için bu ve benzeri eğlencelerin zevkini yaşamayan tahmin edemez.

Text for Question 8

Dünyada insanlar yarım trilyon dolara yakın bir parayı macera için harcıyor. Türkiye’de de yatırımcılar, dünya turizm gelirlerinin yıllık yüzde otuzuna varan bu doğa ve macera turizminden pay almak için hükümet fonlarıyla teşvik ediliyor.

İnsanlar genellikle turizminin neden olacağı zararlardan endişeleniyor ama durum öyle değil. Doğada yapılan macera turizmi dünya çapında yaygınlaşmaya başladı. Tüketicilerin çevreye duyarlı bir tatil için daha fazla para harcamaya hazır olması, Türkiye’de bazı bölgelerde istihdamı ve refahı arttıracak bir fırsattır. Artık aşırı kalabalık ve betonlaşmış sahillerde, trafik karmaşasının yol açtığı egzoz dumanı içinde bulunmak isteyenler az.

Bazı bölgelerde doğaya zarar vermeden yeni kazanç getirecek yatırımlar yapmak mümkün. Yetkililer, Türkiye’nin doğal güzelliklerinin maceraya hevesli yabancı turistler için bir seçenek olmasını istiyorlar.

(continued on the next page)

Turn over

Turizm şirketleri de turistlerin ilgisini çekmeye çalışıyor. Raftingten yamaç paraşütüne, balondan dalış sporlarına kadar birçok alanda potansiyeli bulunan Türkiye bu “maceradan” payını almak istiyor. Giriřimcilere göre, Kapadokya’ya gelip sadece müzeleri gezmek yeterli değil. Buradaki inanılmaz güzellikteki vadilerde endişe duymadan gece yürüyüşleri yapmak, kır kahvelerinde çay içmek, tarihi mekanlarda düzenlenen konserleri dinlemek mümkün.

Text for Question 9

Türkiye, dünyada mültecilere en çok sağlık hizmeti veren ülkeler listesinde ilk sırada ve yaptığı harcamalar 10 milyar doları aştı. Gönüllü kuruluşlar da topladıkları para yardımları ve ulaştırdıkları hizmetlerle göçmenlerin mağduriyetlerini azaltmak amacıyla çalışmalar yapıyorlar.

Bu çabalara rağmen hala bazı sorunlarla karşılaşılıyor. Kültürel anlayışlar bazen Türk yetkililerle mülteciler arasındaki ilişkileri zorlaştırıyor. Yapılan araştırmalarda göçmenlerin ücretsiz olduğu halde sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanmadığı ortaya çıktı.

Mültecilerin yüzde altmışı kültürleri ve alışkanlıkları nedeniyle bu hizmetleri kullanmakta isteksiz davranıyor. Örneğin, Suriyeli mültecilerin bitkisel ilaç kullanmak ya da şifacı denilen kişilere başvurmak gibi kültürel bir alışkanlığı var. Bu durum kronik

(continued on the next page)

Turn over

hastalıkların daha da kötüleşmesine neden oluyor ve Türk sağlık görevlilerinin işlerini daha da zorlaştırıyor.

Mültecilerin çoğunlukla Türkiye'ye gelme nedenlerini savaşlardan kaçma, ekonomik zorluklar veya siyasi istikrarsızlıklar oluşturuyor. Bu nedenle, çok uzun zamandır kaliteli sağlık hizmetlerine erişimin olmadığı ülkelerden gelen insanlarda pek çok sağlık sorununun olması şaşırtıcı değil. Tabii göçmenlerin kendilerine sunulan çeşitli hizmetlere yönelik bu tutumları normal hayata uyumlarını da geciktiriyor.

Source information

Title: Translation

©https://www.researchgate.net/publication/312526012_turkiye'de_cok_partili_hayata_geciste_etkili_olan_ic_faktorlerin_analizi_analysis_of_internal_factors_to_transition_of_multi-party_life_in_turkey

Title: Türk Televizyon Dizileri

© <http://iletisimdergi.maltepe.edu.tr/article/download/5000209088/5000176955>

Title: Kentsel Dönüşümün Komşuluk Semtleri

© <http://www.kentseldonusumdergisi.com/kentsel-donusumun-sosyal-boyutu>

Title: Türkiye'nin Gölleri Tehlikede

© <https://www.haberturk.com/goller-yoresindeki-goller-kuruyor-2018701>

Turn over

Title: Değişen Aile Sistemi

© <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/cumartesi/bsemerci/2017/02/18/degisen-aile-sistemi>

Title: Türkiye’de Zihinsel Engelli Öğrencilerin Eğitimi

© <http://www.hurriyet.com.tr/egitim/engelli-ogrencilere-okul-icinde-uygulama-evi-40853387>

Title: Geleneksel Kutlamaların Ülke Yaşamındaki Önemi

© <http://www.halkinsesikibris.com/kultur-sanat/kibris-ta-eski-ramazanlar-h97289.html>

Title: Turizmin Geleceği Macera Turlarında

© <http://www.gazetevatan.com/fusun-saka-1089071-yazar-yazisi-turizmin-gelecegi-macera-turlarinda>

Title: Türkiye’de Mültecilerin Sağlığı

© <https://www.sabah.com.tr/saglik/2018/02/26/dunya-rekoru-turkiyede-multecilerin-sagligina-10-milyar-dolar>